

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

VINTERBILD FRÅN STOCKHOLM. — FOTO. ALMBERG & PREINITZ, STOCKHOLM.

16:DE ÅRG.

DEN 3 JANUARI 1915.

N:o 14.

Foto. Karnell, Göteborg

Selma Lagerlöf

Ikke forut reproduceradt.

Den enda svensk och den enda kvinna, som hittills rönt utmärkelsen af Nobelstiftelsens litteraturpris, borde gifvetvis också få en plats i den vittra svenska domstol, i hvars händer utdelningen af Nobels litteraturpris blifvit lagd. Om det icke dess mindre dröjt ända till den 2 juni i år, innan ett inval af Selma Lagerlöf i Svenska Akademien kunnat tillkännagifvas, har det väl berott på tveksamhet om kvinnans valbarhet till en plats i denna akademi. Man visste dock, att tidigare såväl Anna Maria Lennegren som Fredrika Bremer varit ifrågasatta till inval, och en tolkning af akademiens statuter efter bokstafven lade i hvarje fall intet intet hinder i vägen därför.

En särskild glans låg emellertid öfver akademiens senaste högtidsdag, den 20 december, då den världsberömda författarinnan i den tog sitt inträde med en fint skuren teckning af sin företrädare, den blide och älsklige naturbesjungen A. T. Gellerstedt, och denna glans förhöjdes än ytterligare däraf, att Gösta Berlings skildrarinna ungefär samtidigt knutit ett nytt blad till sin diktarlager genom utsändandet af ännu ett mästerverk, "Käjsaren af Portugalien", hvarmed hon också ytterligare befäst sin plats i den svenska allmänhetens hjärtan.

Selma Lagerlöf är född den 20 november 1858 på gården Mårbacka i Ö. Emterviks församling i Värmland och härstammar från den gamla värmländska prästsläkten Lagerlöf, hvars medlemmar i tre århundraden gjort rika insatser icke blott i hembygdslandskapet, utan äfven i hela fäderneslandets odlingshistoria. Hennes moder var Elisabet Lovisa Wallroth. Om fadern, f. d. löjtnanten Erik Gustaf Lagerlöf, har hon vid mottagandet af Nobelpriset vittnat, att hon "aldrig råkat någon, som hyst en sådan kärlek och vördnad för diktning och diktare"; han brukade, meddelade hon, sitta vid klaveret och sjunga Bellman för barnen och låta dem läsa Tegnér, Runeberg och Andersen ett par gånger hvar vinter. "Huru", sporde hon då, "skall jag kunna vedergälla dem (de nämnda diktarna), för att de lärde mig att älska sagorna och hjälteåden och fosterjorden och människolifvet i all sin storhet och i all sin skröplighet?" I hemmet inhämtade hon icke blott undervisning (af guvernanter), utan tog ock del i alla husets sysslor och insamlade, "nästan utan att hon själf förstod det", från sin omgivning och från den vackra natur, hvari hon lefde, en mängd poetiskt stoff, som senare kom till användning, först och främst i "Gösta Berlings saga". "Tänk på alla de där fattiga och hemlösa kavaljererna", riktade hon sig till sin far i sitt ofvannämnda tal, "som brukade fara omkring i Värmland i din ungdom och spela kille och sjunga visor! Till dem står jag i skuld för galna äventyr och upptåg och skämt i oändlighet. Och tänk på alla de gamla, som ha suttit i små grå stugor i skogsbrynet och berättat om näck och troll och bergtagna jungfrur! Det är väl de, som ha lärt mig hur det kan bredas ut poesi öfver hårda fjäll och svarta skogar". Nästan samtidigt med att hon lärde sig läsa, vaknade hos henne lusten att författa, och under de sista år, hon denna gång tillbragte i Värmland, gjorde hon några försök att skriva vers. Men då hennes små skaldestycken icke vunno någon anklang, ryckte hon sig 1881 — 23-årig — lös från hemmet och begaf sig ut i världen för att skaffa sig den ytterligare bildning hon ansåg sig behöfva för att göra sin begäring gällande.

Nu följde fyra flitiga studieår i Stockholm, ett vid Sjöbergs Lyceum för flickor, tre vid Högre lärarinneseminariet, under hvilka af hennes författarverksamhet endast en del verser, ofäst i sonettform, sågo dagen. När hon 1885 tillträdde en lärarinneplats vid Elementarskolan för flickor i Landskrona, visade sig lärarinnekallet till en början kräfv

hennes tid och krafter nära nog i samma mått som seminariestudierna, och med den stora bok, hvartill hon redan då hvälfde idén, fick anstå under ett hjälplöst sökande efter form och stil, ända tills hon sommaren 1889 lyckades skapa några kapitel, som tillfredsställde henne. Under vintern 1890 tillkom det ena kapitlet efter det andra, och under augusti sändes några af de färdiga under titeln "Ur Gösta Berlings saga" till en af tidskriften "Idun" anordnad pristäflan, vid hvilken de belönades med första priset, 500 kr. De utkommo i februari 1891 och funno ett mycket vänligt mottagande af kritiken och i författarkretsar, men publiken visade sig i det stora hela mera förvånad än tillfredsställd. Genom goda vänners kraftiga ingripande, blef det henne emellertid möjligt att helt och odeladt få ägna sig åt bokens färdigskrivande, hvartill entusiastiska anmälningar, såsom Helena Nybloms i Svensk Tidskrift, äfven upplifvade hennes mod. Men när boken i sin helhet julen 1891 utkom, blef dess mottagande från både allmänhetens och kritikens sida en missräkning. Den fick nästan ingen åtgång i bokhandeln och författarinnan beslöt återvända till skolarbetet: hon greps af tvifvel på sin begäring och producerade de följande åren endast några noveller för jultidningar. Hon arbetade också på en diktykel, "Drottningar i Kungahälla", men saknade mod att offentliggöra den.

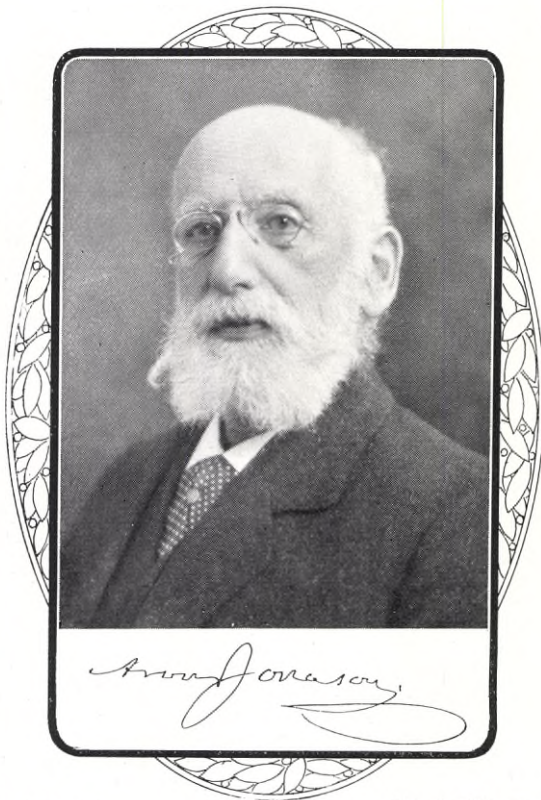
Emellertid hade "Gösta Berling" 1892 utkommit på danska och i Danmark genast fått det varmaste erkännande, bl. a. af Georg Brandes. Småningom vann den läsare äfven i Sverige. En novellsamling "Osynliga länkar" möttes äfven här hemma af allmän välvilja, och 1895 blef fråga om en ny upplaga af förstlingsarbetet, som sedermera i själfva verket blifvit hennes af allmänheten mest uppburna. Samma år fick hon mottaga en uppmuntrade gåfva af konung Oscar och prins Eugen samt ett litet anslag af Svenska akademien; hon sattes därigenom i stånd att lämna skolan och — tillsammans med sin sedan dess trofast hängifna väninna, fru Sophie Elkan — företaga en studieresa till Italien, hennes "gesällvandring" som hon kallat den, vintern 1895—96. Året efter resan användes till utarbetande af romanen "Antikrists mirakler", som aldrig blifvit i egentlig mening populär, men om hvilket det med rätta blifvit sagt, att den i visionär kraft icke i vår litteratur haft ett motstycke sedan Birgittas dagar.

År 1897 hade emellertid Selma Lagerlöf flyttat från Landskrona till Falun för att framdeles få framlefa sina dagar i närheten af sina där boende släktingar. Här fick hon höra talas om, att en skara Dalbönder af religiösa skäl utvandrat till det heliga landet, och hos henne uppstod tanken att göra dessa emigranterns öden till ämne för en skildring. Efter att 1899 ha utsändt en berättelsesamling "Drottningar i Kungahälla" och "En herrgårdssägen", skred hon till denna tankes förverkligande och företog 1900 en studieresa till Österlandet, under hvilken hon besökte Dalafolket i dess nya hem. Så tillkom romanen "Jerusalem", hvars första del utgafs 1901 och blef hennes första verkliga succés. "De djupa andliga rörelser, som tid efter annan genombäfvat den svenska allmogen", yttrades det vid Nobelpris-festen 1909", hafva sällan tecknats så, som i denna skildring af Dalafolkets pilgrimsfärd till det förlofvade landet. Man ser så klart, som upplefde man det själf, huru denna starka släkt med dess allvarliga inåtvända skogslynnne vandrar sin väg fram under tunga grubbel öfver lifvets gåta. Och man förvånas därför icke, när denna släkt, sliten mellan tro och öfvertro, kvad af striden mellan kärleken till fädernearid torfva och själaängesten, att den ej vandrar Guds vägar, slutligen öfvergifver hus och hem, när den tycker sig höra klockorna

Med Aron Jonason har en man gått ur tiden, som utan att genom sin lifsgärning tillhöra våra främste, dock var en märklig personlighet. Hans namn var känt öfver allt land och nämdes väl oftast med ett leende af samma godlynta art som hans eget. För mången var det namnet synonymt med en vits, hvaraf många utan tvifvel voro honom fullkomligt främmande. Att mäta Aron Jonasons begåfning efter ordlekens millimetermått är att vida underskatta honom.

Hans begåfning var omfattande om ock ej djup, hans sinne höll sig helst där solskimret hörde hemma. Men icke desto mindre var ordlekarne endast småmynt ur hans rikedom af kvickhet. Där denna kom helt och fullt till sin rätt, då Aron Jonason ännu var vid full spänstighet, kroppens som själens, där voro måtten väl närmast väl-talarens och skaldens.

Den stora allmänheten i hemstaden minnes väl hufvudsakligen hans författarskap inom dagspressen och för nyårsscenerna jämte de otaliga lustigheterna i infall, i vers och på prosa. De stora ordenssällskapen voro hans forum, där var han talare och bard som ingen, där vann han den Westerstrandska medaljen, det ytterst sällsynta, gyllene inseglet på en högt öfver det vanliga måttet för tillfälligheternas diktare strålande begåfning. Som ett annat personligt vänskap må kunna nämnas den prönliga vänskan

F. Per. fotograf.

F. 1833. DÖD 20 DEC.

Stöbe: Bemyt. Sjöförsvar.

konung Oscar ägnade Aron Jonason och som väl grundade sig på den kunglige skaldens beundran för sin diktarbrosder. Och i vänskap lefde Aron Jonason hela sitt lif igenom. Han sårade ingen, men var älskvärd mot alla. En osedvanligt kvick och ändå alltid älskvärd man var Aron Jonason.

Aron Jonason var född i Göteborg den 28 nov. 1838 som son till urfabrikör L. M. Jonason och hans maka Merla Simon. Efter att ursprungligen hafva bedrivit tekniska studier vid Chalmerska institutet och där aflagt examen öfvergaf den unge Jonason ingenjörsvetenskapen och ägnade sig i stället åt den då ännu helt outvecklade fotograferingskonsten, för hvilken han sedan blef en af de främsta banbrytare i vårt land. Vid sidan af detta arbete var han därjämte med betydande framgång verksam som tidningsman först i den af D. F. Bonnier i slutet af 1850-talet grundade Göteborgsposten och sedan, från år 1896, i den då startade Morgonposten, hvars styrelse han jämväl under en följd af år tillhörde i egenskap af ordförande. Äfven utanför dagspressen eftersträfvade man hans värdefulla medarbetarskap, och med kalendrar och tidskrifter som förmedlare funno hans spirituella, af ett strålande glädigt humör burna alster vägen till en öfver hela landet spridd, intresserad och tacksam publik. Också för teatern arbetade Jonason, skänkande den en del förträffliga lustspel, dels original, dels bearbetningar, samt åtskilliga med stort bifall mottagna nyårsrevyer. Af de yttre utmärkelser, som kommo Jonason till del, kunna nämnas titeln af kungl. hofsfotograf samt medaljen Litteris et artibus, förlånade af konung Oscar II.

Utom af maka, född Dryselius, och fosterdotter söries den bortgångne af en stor krets personliga vänner samt alla dem, hvilka han bundit vid sig genom sitt i så sällspord grad älskvärda och vinnande författarskap.

från höjden mana till uppbrott till den heliga staden. Men ej mindre naturligt förefaller, när man sedan bevittnar, huru dessa den frivilliga landsflyktens barn, äfven midt under hänförelsen öfver att hafva fått skåda den jord, som frälsarens fot en gång trampat, dock bära i hjärtats djup en trånande längtan efter den enkla grönskande torivan fjärran där borta i Norden, i Dalarnes gamla bygd. Det är, som om älfvens och skogens brus ständigt sjöngo för deras öra. Med fin och kärleksfull blick har diktaren ransakat detta underliga själslifs hemliga djup, och ett skimmer af renaste poesi breder sig öfver den verklighestrogna teckningen af dessa enkla människors rörande lefnadssaga.

Den ett par år senare utgifna "Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige" med dess fängslande skildring af fosterlandets geografi och natur kan sägas ha blifvit epokgörande i vår skolekslitteratur. Den är redan så väl känd i hela vårt land och för visso icke blott bland den uppväxande ungdomen, att något utförligare omnämnande af denna säkerligen icke är erforderligt.

Ungefär samtidigt som Selma Lagerlöf började sin författarbana, hade hennes fädernegård Mär-

backa blifvit såld till främlingar. Genom Nobelpriset blef det henne möjligt att få sin önskan att återförvärfva den uppfylld. Hon blef sålunda jordbrukare såsom hennes far och farfar voro det före henne, och brukar samma jord som de. Af denna återförening med hembygden föddes ny inspiration, och hennes i år utsända "Kejsaren af Portugalien" synes stå i jämnhöjd med det bästa hon hittills skapat.

Hennes berömmelse har under tiden kommit att sträcka sig vidare utanför fosterlandets gränser. Till danska, tyska, holländska, franska, engelska, italienska, spanska, portugisiska, ryska och ännu flera kulturspråk ha verk af henne blifvit översatta och på de flesta håll mottagits med liflig entusiasm. Af sina egna har hon rönt det varmaste erkännande icke blott genom en sällsynt stor läsekrets utan också genom yttre utmärkelser, bland hvilka må nämnas 1904 guldmedalj af Svenska akademien, 1907 hedersdoktorat af Uppsala filosofiska fakultet, 1909 Nobelpriset och nu i år som också ofvan nämnt utnämning till "En af de Aderton".

(Biografien till stor del efter uppgifter i "Les prix Nobel. en 1909".)

**VÄRLDS-
KRIGET.**

Julveckan — den *tjuguförsta* sedan krigets utbrott — har varit lika blodig som trots någon af sina föregångare oakadt den fridens högtid, som därunder för den västerländska kristenheten infallit.

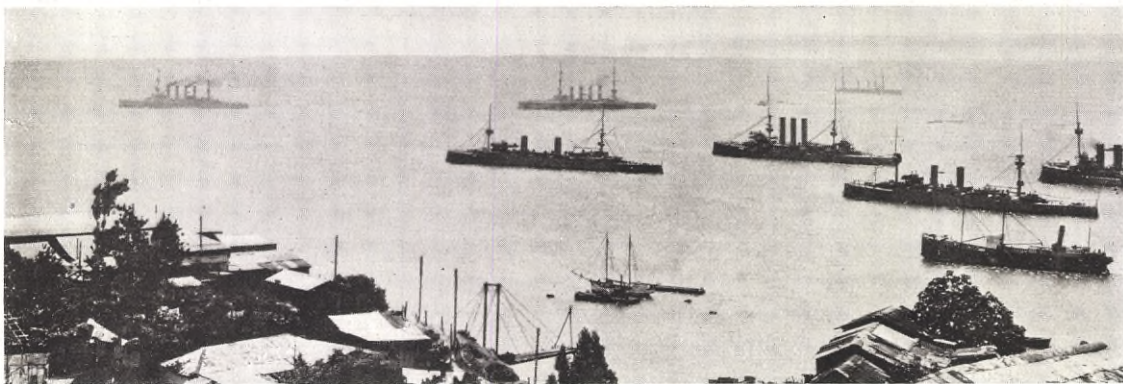
På västra krigsskådeplatsen ha som förut striderna gått fram och tillbaka. Det blir alltmera klart, att hela det Frankrike, som ännu icke lagts under fiendehand, är att jämföra med en

ven om man ej hade general Jofres af tyskarne offentliggjorda dagorder att hålla sig till. Åtskilligt — bl. a. de stigande fraktsatserna — tyder också på, att engelsmännen åter äro i färd med att verkställa betydande hjälptruppstransporter.

Ännu så länge knyter sig emellertid hufvudintresset till den östra krigsskådeplatsen. Vår antydan i förra numret, att man finge afvaktas närmare underrättelser, innan man ut-

Forts. å sid. 220.

Öfverst: VICE-AMIRALEN, GREFVE VON SPEE, segraren vid Coronel, omkommen vid Falklandsöarna — Nederst: KRYSSARESKADERN I VALPARAISO'S HAMN EFTER SLAGET VID CORONEL: I bakgrunden fr v. "Scharnhorst", "Gneisenau", "Leipzig", i förgrunden chilenska krigsfartyg. Fotos tagna under ett kort besök i Valparaiso omedelbart efter sjöslaget vid Coronel (Chile), och säkerligen de senaste innan eskaderns tillintetgörande af en slerfaldigt öfverlägsen engelsk-japansk flotta vid Falklandsöarna där den tappra amiralen jämte tusentals tyska sjömän omkommo.

enda jättestor fästning och att striderna här alltjämt röra sig om denna fästnings utanverk. Hufvudintresset på denna sida knyter sig för närvarande till frågan, huruvida de allierade skola lyckas genom-bryta den tyska stridslinjen, medan ännu betydande tyska stridskrafter äro förflyttade därifrån till den östra krigsskådeplatsen. Att de sätta in sina ansträngningar därpå, kan knapast betvivlas, äf-

Efter fotograf

Klocke: Bengt Sjöström

WHITBY, den engelska ostkuststaden, bomlar lerad af en tysk eskader.

DET TYSKA ANFALLET MOT ENGLANDS OSTKUST.

Efter fotografier.

Kl. d. Kms. A.-B. Bengt Sjöversparre, Sthlm.—Gbg.

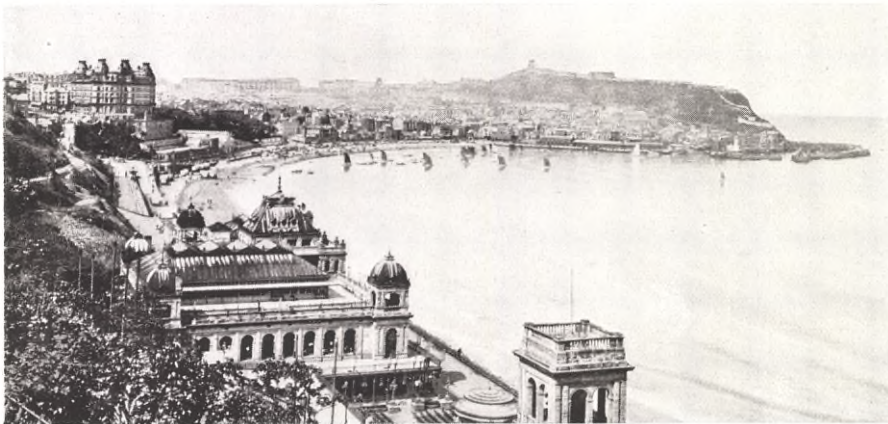
1—2 EFTER BOMBARDEMENTET:

1. HUS VID WYKHAM STREET I SCARBOROUGH i hvilket fyra personer dödades.

2. HUS VID DEAN STREET I WEST HARTLEPOOL, vid hvilket sju personer dödades.

3. ENGELSK JAGARESKADER I SCARBOROUGH.

Vidst. bild SCARBOROUGH. En mycket besökt badort. Längst i Jonden den urgamla klosterruinen, vid bombardementen ytterligare skadad. Här voro alla befintliga försvarsanordningar förlagda.

Kl. d. Kms. A.-B. Bengt Sjöversparre, Sthlm.—Gbg.

SEGRARNE I POLEN.

GENERALFÄLTMARSKALKEN VON HINDENBURG, DEN SNILLRIKE LEDAREN AF TYSKA FÄLTTÅGET I RYSSLAND.

KAVALLERIGENERALEN, NYUTNÄMNDE GENERALÖFVERSTEN VON MACKENSEN ledare af 9:de armén och segrare vid *Loz, Lowicz, Lipno och Wloslawe*.

Efter i dagarne tagna fotos.

Bland de tyska överbefälhavare, som under kriget genom lysande fältherregenskaper knutit segern vid de tyska vapnen och därmed förvärvat utom världsrykte sina landsmäns hänfödda tacksamhet och tillgifvenhet, står främst segraren öfver de ryska millionarméerna fältmarskalk v *Hindenburg*.

Som ett uttryck för dessa känslor skänkes hans äreomstrådade namn i dopet åt gossebarn eller fästes som en heder för städerna vid deras gatuskyltar. Nu senast har en plats i Schlesien utbedt sig och äfven erhållit tillåtelse att utbyta sitt slaviska namn *Zabrze* mot det ärofulla namnet "*Hindenburg*".

STADEN HINDENBURG I SCHLESIEN, HITTILLS BENÄMND ZABRZE, som i dagarne på begäran erhållit tillstånd att bära den segerrike fältherrens namn.

LEDARNE AF NORDENS UTRIKESPOLITIK.

Överallt i de tre nordiska länderna hafva det nordiska kungamötet och dess resultat hälsats med tillfredsställelse, mångenstädes med jubel. Hvad betyder dock icke detta, att de 11 millioner nordgermaner funnit hvarandra och beslutit bilda en grupp för sig i den stora världskampen mellan slaver, romaner, anglosax-germaner o. tyskgermaner? Hvilken löftesrik framtids tanke, att Nordens kungar och Nordens folk

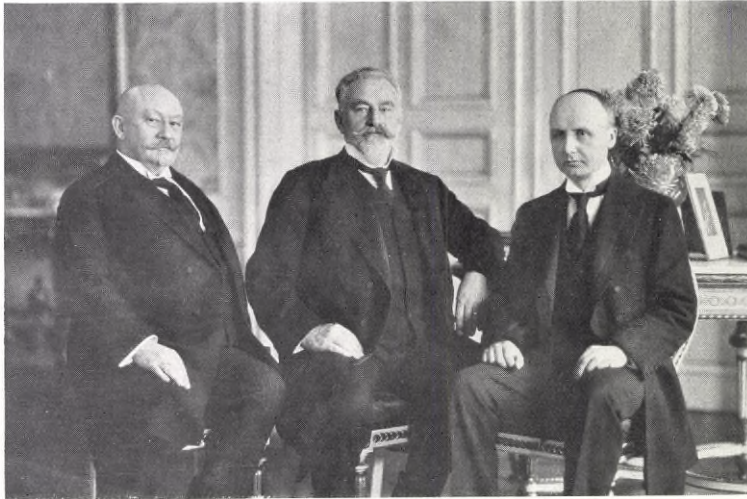

Foto: Bohman, Malmö.

Kliché: Kena. A.-H. Bengt Sjöbergparre, Sjöhm-Gbg.

SVERIGES, NORGES OCH DANMARKS UTRIKESMINISTRAR VID KONUNGAMÖTET I MALMÖ: I midten exc. K. A. Wallenberg, t. v. d. foton exc. N. Ihlen, t. h. exc. E. J. C. Scavenius.

ståde skola gå sida vid sida!

Samförståndet gäller närmast ekonomiska ting. Helt naturligt, men också: hvad mer? På sina håll har man här i Sverige känt behof af att understryka, att samförståndet ej sträcker sig längre än de gemensamma intressena nå. Intet mellanstatligt samförstånd har väl i själfva verket sträckt sig längre. Mellan de tre nordiska rikena sträcka sig emellertid dessa gemensamma intressen ganska långt och i hvarje fall

vida längre än de kortsynte skåda. I Danmark har man lyst färhågor för svensk-tyska delningsplaner. Det borde ändå vara själfklart, att den tyska flaggan på Skagen och Fredrikshavn, att icke tala om på Kronborg, skulle betyda slut — genom tysk öfverhöghet eller annans — äfven på svensk och norsk oafhængighet.

Det säges, att mötet i Malmö kommit till stånd på kung Gustafs personliga initiativ. Är det så, har han gått i våra största svenska konungars fotspår. Befrielsekrigets bitterhet hindrade icke Gustaf Wasa att träda i förbindelse med den

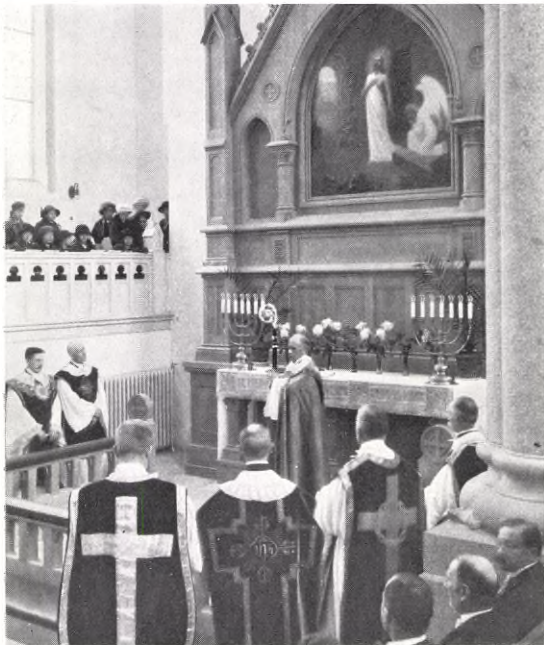

Foto: Pihl, Hesselholm.

Kliché: Bengt Sjöbergparre.

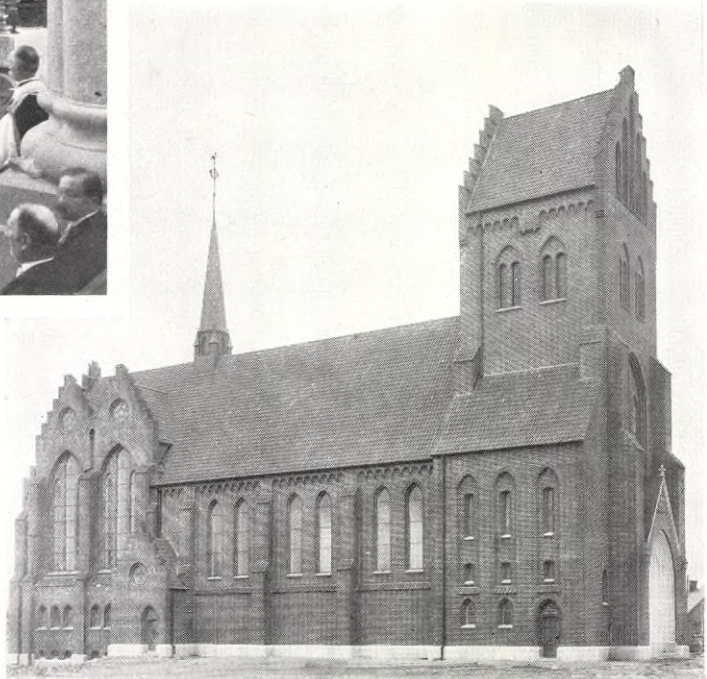
BISKOP BILLING FÖRRÄTTAR INVIGNINGS-AKTEN.

Den högtidliga invigningen af *Hesselholms nyuppförda kyrka* ägde rum den 13 dec. under stor anslutning från församlingsmedlemmarnas sida. Invigningsakten förrättades af biskop Billing, assisterad af 12 prästmän, hvarrefter föllde högmessogudstjänst med predikan af kyrkoherde N. Gillén i Stoby.

Kyrkan som ligger invid Kyrktoget är efter ritningar af numera framlidne stadsarkitekten i Landskrona Fredrik Sundbärg uppförd i gammal medeltidsstil med trappgafflar och konfreforer. Dess inre med ett mäktigt midthvalf och på pelare hvilande sidohvalf är hållet helt i hvitt. Under koret är uppförd en för konfirmandundervisningen o. a. afsedd kyrksal.

HESSELHOLMS NYUPPFÖRDA KYRKA.

HESSELHOLMS NYA TEMPEL.

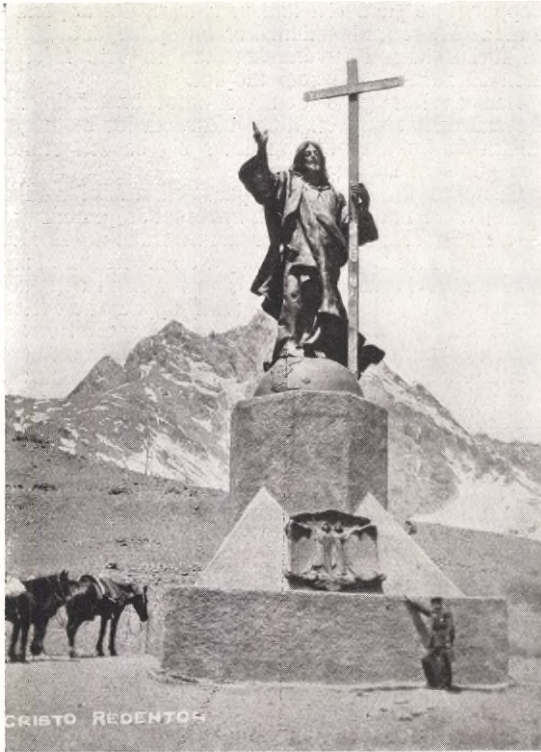

KONUNG GUSTAF (*i midten*), KONUNG HAAKON (*till venster å bilden*) OCH KONUNG CHRISTIAN VID MÖTET I MALMÖ DEN 18—19 DECEMBER 1914. — Hoffotograf Rahmn, Malmö.

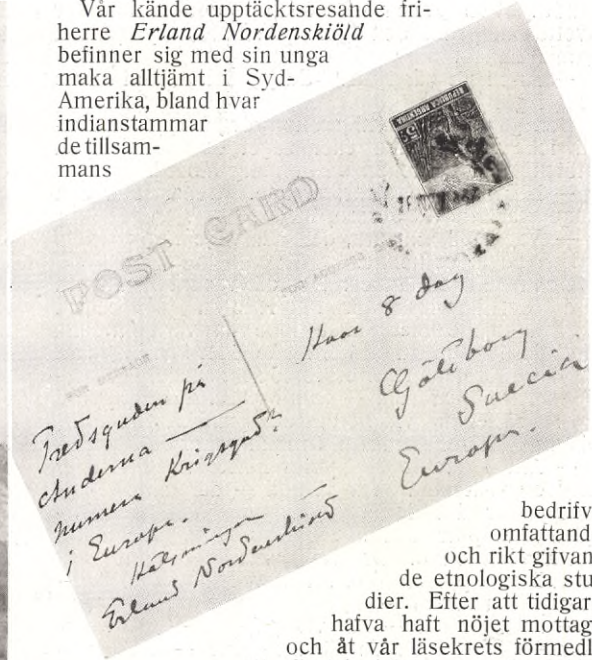
danske Christian III för att afskudda de tyska hanseaternas handelsok. Det skall alltid minnas i karaktäristiken af Gustaf II Adolfs storhet, att han bjöd sin ungdoms motståndare Christian IV handen att under samverkan öfvervinna protestantismens fiender och den hotande habsburgska öfvermakten i Nordens gemensamma intresse. Och äfven Carl XI och Christian V funno hvarandra slutligen efter blodiga nappatag, när det i Lund var nödigt sätta gränser för Ludvig XIV:s kränkande öfvermod. När det gäller att möta nutidens imperialism, från hvilket håll den slutligen månde hota, skall

det kännas tryggt att veta, att *Gustaf, Christian* och *Håkon* stå trofast samman i spetsen för eniga folk.

Skandinavismen är död, ropar man triumferande till dess kvarlevande, tystlåtna företrädare. Visst är den det, om man med skandinavism menar punsch- och hurra-skandinavismen från förra århundradets midt eller dynastipolitiken ett årtionde senare. Den skandinavism åter, som bygger på medvetandet om, att de tre nordiska folken äro dömda att stå och falla med hvarandra, den skandinavismen kan visserligen skifta hamn, men den dör icke, åtminstone ej förr än en ännu bättre tanke vuxit ur dess frö.

Vår kände upptäcktsresande friherre *Erland Nordenskiöld* befinner sig med sin unga maka alltjämt i Syd-Amerika, bland hvar indianstammar de tillsammans

bedriva omfattande och rikt gifvande etnologiska studier. Efter att tidigare hafva haft nöjet mottaga och åt vår läsekrets förmedla ett flertal högintressanta bilder från den dristiga forskningsfärden återgifva vi här ännu en bild därifrån, hvilken vi som en Julhälsning i dagarne fått mottaga från vår vidtbereste landsman.

FRUKOST VID GRÄNSEN.

FÖR HVAR 8 DAG AF **HJALMAR BERGMAN.**

INJEN är bruten, tåget stannar. En och en half kilometer längre bort och strax hitom gränsen ligger värdshuset Hvita Korpen. Två kilometer på andra sidan gränsen vidtar järnvägen på nytt. Det blir alltså cirka fyra kilometer att gå till fots.

Resenären tar sin väska och stiger ut. Soldater, uppbrutna skenor, trafvar med syllar, en kärra, en gammal hästkrake, en gubbe, både häst och körsven för gamla att dö.

— Lagg väskan i kärran. Resenären lyder. En soldat går fram till resgodset och börjar fingra på läsen. Resenären säger:

— Den där väskan är min.

Soldaten gör en förbluffad min. Är du inte slug, du? Vet du inte, hvar du är? Emellertid lämnar han väskan i fred.

Kärran sättes i gång, soldaterna följa den lilla flocken af resande. Lokmannen hänger halfvägs ut genom fönstret, flåsar och spottar.

Värdshuset är en stor byggnad fullständigt oskadad. Rörelsen tycks fortgå obehindradt och gäster saknas ej. Värden stiger som vanligt ut på trappan och bugar som vanligt. Men han frågar icke, hvad som önskas. Resenären föres genom en mörk gång, uppför en trappa, in i ett

tåmligen stort rum. Där finnas flera bord, belamrade med papper, få stolar, en lång bänk. Vid ett af borden sitter en officer och skrifer, en helt ung man, bara pojken.

— Var god och sitt ner, säger han, kapten kommer strax.

Och efter en stund med ett blidt, urskuldande leende: — Ni har väl edra papper i ordning?

Jo, gudskelof. resenärens papper äro i fullständig ordning. Han har absolut ingenting att frukta. Förrästen blir det väl kaptenens sak att granska papperen. Den där spolingen kan spara sina hastiga sidoblickar, som han antagligen tror vara fruktansvärdt genomträngande. Snarare äro de barnsligt nyfikna. Och resenären har godt samvete. Men han är ensam obeväpnad bland beväpnade.

Dock — här kommer ännu en obeväpnad, en dame något öfver medelåldern. Hon har grå, fritt hängande, halflånga lockar. Hon är grågul i ansiktet. Hon har en svart kapott, en svart rundskuren kappa, ett trasigt paraply. Hon niger, niger ända till golvet — likvisst icke utan värdighet. Den unge officern springer upp och bugar:

— Kapten kommer strax —

Och nu kommer kaptenen. Han är stor, tung något böjd, hvarken ung eller gammal men

utnött. Han kastar mössan på bordet och torkar svetten ur panna och ögon. Så får han syn på den gamla damen.

— Är ni nu här igen? Sa jag inte, att ni skulle resa i går kväll?

Den gamla damen niger, hon rör på läpparna men får icke fram orden eller säger dem alltför tyst. Plötsligt gör kaptenen en ursinnig åtbörd.

— Kör ut henne! skriker han. Genast står den unge mannen vid dörren, bugar.

— Varsågod, min fru, den här vägen.

Han bugar ut henne.

Och resenären tänker: Den där vackra bugningen lärde han i dansskolan. För icke så länge sedan. Hvilken hjälte måste han icke ha varit på sista slutbalen! Och nu — åter hjälte, eller i färd med att bli det. Kaptenen gör ett försök att småle. — Fruntimmer, mumlar han, — fruntimmer. Edra papper?

Han sätter sig vid bordet och granskar papperna, nickar, skriber sitt namn och påtrycker en stämpel.

— Allt i ordning. Tyvärr måste vi besvåra er med en visitation. Var så god — där inne.

Anyo är det den unge mannen, som skall förtjäna sira sporrar. Han arbetar nitiskt. Allt under det han genomforskar hvarje kvadratcentimeter af resenärens person, konverserar han älskvärdt — som på en slutbal —

— Ja ni förstår — här vid gränsen — folk kommer — ja hvad har de här att göra? — det är väldigt intressant naturligtvis — men ni förstår — vi måste ju —

Han tvärtystnar, han har funnit något. Ett bref, tre månader gammalt, skrifvet på franska. Innehållet är helt intimt. Han rodnar men låter sig icke afskräcka. Han börjar läsa hvarannat ord, hvar tredje ord, hvart fjärde — Chiffer? Han skyndar ut till kaptenen, pekar, hviskar. Men kaptenen är lyckligtvis trött på det där, mycket trött.

— Bah, säger han och räcker resenärens brevet. — Allt i ordning. Ni kan ta tåget som går i afton —

Resenären säger: — Jag förmodar att jag icke blott kan utan äfven måste? Kaptenen nickar, gör ett försök att småle, men orkar icke.

Resenären står utanför dörren, utbugad af den unge. Han har godt samvete, drar dock en lättandens suck. Han går för att söka upp värden. Stiger ned för den mörka trappan, som stinker af karbol, går genom den mörka korridoren, som stinker af karbol, kommer ut i förstugan, som stinker af karbol.

Förstugan användes till skänkrum eller matsal. Bord stå vid bord, dukade, de flesta redan upptagna af gäster. Värden rör sig af och an bakom disken. Han har brådt. Gubben, som körde kärran, är hans ende kypare. Resenären stiger fram till disken. På andra sidan står den grålockiga gamla damen. När värden passerar förbi henne, hviskar hon något som värden icke tycks höra eller icke bryr sig om. Men plötsligt ger han henne en knuff och resenären uppfattar i en vredgad hviskning:

— Vill ni hålla mund!

Den gamla damen drar sig nigande tillbaka.

Resenären begär ett rum på några timmar, han behöver hvila. Omöjligt. Alla resanderum äro upptagna af herrar officerare. Däremot kan han få frukost och det är redan mycket det.

Nå, tänker resenären, gentemot dig är jag inte obehäpnad. Han sticker till honom några mynt och begär att få sin frukost på verandan. Förstugan stinker af karbol.

— Hvad vill ni, att jag skall göra? säger värden. — Mina matsalar användas till sjukrum. Nej, inte sårade. Och inte kolera, inte tyfus, inte smitt-

koppor, inte päst. Ni kan vara lugn, det är garanteradt. Herre gud, människor bli sjuka, det regnar så förbaskadt. På verandan kan ni inte få sitta men så nära dörren som möjligt.

Han anvisar plats och tar emot beställningen. Resenären tar upp en liten luktilaska för att något mildra karbollukten. Han lutar sig bakåt i stolen och gör sina iakttagelser.

Gästerna äro trettio vid pass, olika åldrar, olika stånd, olika nationer. Men intresset är gemensamt — att så fort som möjligt sluka frukosten. Det är tydligt att karbollukten plågar dem. Kanske icke så mycket lukten som rädslan för hvad den kan betyda och gömma. Munnarna öppnas helt litet, slutas hastigt, läpparna prässas samman. För att utestänga mikroberna? Och ögonen! Se rakt ned. På tallriken. Under till hälften fällda ögonlock. Alla på samma sätt — nästan alla.

Bredvid resenären sitter en dame, tämligen ung, äfven elegant, dräkten snarare från Wien än från Paris. Hon är nu ett stycke för sig, fruktar tydligen hvarken mikrober — eller det andra. Maten rör hon visserligen icke men är fullt sysselsatt. Hon vänder och vrider på sig, kastar blickar åt alla håll. Icke af fruktan, nej. För att komma i beröring med sina grannar. Hon ger dem blickar, å sådana brännande blickar! Hon tilltalar — säger ett ord till den — till den — till den. Ingen svarar. Knifvarna slamra. Hon vänder sig till resenären. Han är döf, han betraktar landskapet.

En sådan en! tänker han. Hvad gör hon här, madame från nattkaféet? Å det är väl herrar officerare? — Aj, aj min unge vän däruppe —

Himlen är mörk, tung, marken är kal och grå, en dyig åker utan gröda, söndertrampad. Två vägar korsa hvarandra, i korsningen ligger bråte, en trasig bil utan motor, ett hästkadaver, gud vet allt. Inga människor. Jo längst bort på vägen två kraftiga kvinnogestalter. Kan också vara munkar. Trakten är rik på kloster, men nu för tiden ser man sällan några munkar. På sidovägen kommer en ryttare. Förbi. Sporrsträck. Därefter ytterligare tre eller fyra.

Bondgubben, som blifvit kypare, sätter fram resenärens frukost. Två ägg, bröd, kaffe. Han slår af det ena ägget. Kors, tänker han, här sitter jag i lugn och ro och äter min frukost! Två ägg — till och med färska. Färskt bröd.

Han äter helt lugnt, en man med godt samvete. Likvisst är det något som oroar honom. Den gråhåriga gamla damen vandrar omkring bland gästerna. Hon niger och hviskar i örat. Alla maka sig undan, ingen hör, ingen ser upp. Hon dröjer några ögonblick. Niger på nytt och går till nästa granne.

Slutligen kommer hon till mig, tänker resenären. Hvad kan hon vilja? Pängar? Nå —

Den yngre damen håller sig däremot mera stilla. Hennes blick har fastnat vid de båda gestalterna på vägen. Det är två munkar.

Resenären slår af sitt andra ägg. Också färskt. Gulan lyser grannt —

Tramp — tramp — tramp — Det är på sidovägen, den som löper parallellt med Hvita Korpens fasad. Värden går och ställer sig i dörren, skymmer utsikten. Men resenären uppfattar dock något af tåget, som drar förbi. Det är mörkhyade män, män med turbaner. Asiater? Afrikaner? De gå två och två, tre och tre, sammankopplade, händerna bakbundna. Fångar alltså — ingenting märkvärdigt.

Men efter hvarje grupp, fastbundet därvid med ett två meter långt rep följer ett kreatur, en oxe, en ko, äfven får.

Resenären ropar till sig värden. Hvad var nu

detta? Hvarför? Meningen? Han småler: Meningen? Hvad vet jag. Man ser så mycket och vet så lite. Hur smaka äggen?

Han börjar tala om de höga lifsmedelsprisen, som försvara rörelsen. Men det går ju, det går. Bara man har befällets förtroende.

Resenären frågar: Hvilket befäl? För två vecor sedan var det ju — ett annat.

Värden rynkar ögonbrynen, rycker på axlarna, svänger om på klacken.

Befäl som befäl, tänker resenären. Gränsbo, finurlig karl, ser mycket, vet litet.

Det blir mörkt, dörröppningen täckes för, de båda munkarna stå på tröskeln. Två jättar, barfotamunkar, svartskägga. Och nu reser sig den unga damen, hon böjer sig fram öfver bordet, fram mot munkarna. Hon hviskar — likväl så högt att resenären hör hvarje ord.

— Bröder, är det ni, som skall förlåta mig mina synder?

Munkarna växla blickar, de småle sött, sliskigt och den ene svarar med inställsam röst: — Ja min dotter.

Damen samlar ihop sina saker, sin handväska, sitt paraply, och går leende mot dörren. Hon kommer att stå midt emellan de båda munkarna. Då kasta de sig öfver henne, gripa henne i armarna. Hon står ett ögonblick orörlig, vrider huvudet onaturligt långt åt sidan, ger upp ett skri — Borta! Alla tre borta!

Nej, nu drömmer jag, tänker resenären. Han stryker sig öfver ögonen. Han ser på värden, han ser på gästerna. Men ingen har sett något, ingen har hört något. Knifvar och gafflar skramla.

Någon stryker honom varligt öfver armen. Han spritter till och vänder sig om. På stolen bredvid sitter den gamla damen. Hos säger vänligt, med en viss blid värdighet:

— Min herre skall inte vara så förvånad. Den unga kvinnan hade stämt möte med sin biktfar. En biktfar kom — men troligen icke den rätta. Ni förstår — hon var helt enkelt en spion. Hon blef afslöjad och nu blir hon skjuten. Eller hängd. Man kan inte veta hvilketdera fast jag grubblar mycket öfver den saken.

Och i samma andedrag, sänkande rösten:

— Min herre skulle väl inte vilja göra mig en tjänst?

Och innan resenären hinner fly denna misstänkta granne, har hon räckt honom ett litet konvolut och ber, ber, ber —

— Göm det åt mig! Å göm det åt mig!

Resenären griper i fickan efter sin revolver. Vet litet hvad han bör göra, men känner kallsvetten strömma öfver pannan.

Och bakom dem står den unge officeren. Han lägger handen på damens axel och säger — ännu helt förbindligt —

— Hvad är det nu fråga om, min fru?

Men hon gör sig lös, hon springer inåt rummet, inåt korridoren. Officeren betänker sig ett ögonblick, rusar därpå till ytterdörren, ger or-

der, återvänder med fyra soldater. Ingen får lämna rummet.

Värden säger flämtande: — Herr officer för guds skull —

— Är du också med? afbryter officeren och ger värden en af dessa blickar, som han tror vara iruktansvärdt genomträngande. Bind dem! befäller han. Han springer ut i korridoren, hörs snubbla i trappan.

Så ifrig, tänker resenären, så het som en ung jagthund! Nu skall du vinna dina sporrar lika lätt, lika lustigt som man vinner en kyss i pantlek. Hvad är det nu för en sammansvärjning du har upptäckt. Hur många människolif bero af din snabbhet?

Han rycker på axlarna. Då känner han, hur fast han är bunden, bakbunden. Och plötsligt blir han rädd, skälvande, utmattad rädd. Han vill taga gästerna till vittne på, att han ingenting haft att skaffa med den usla kvinnan. De vända sig bort, de se honom icke, höra honom icke. Ännu klirra några knifvar.

Kaptenen kommer in, tung, trött, utnött. Han ger några order. Resenären vill skynda fram till honom men får ett ryck i kragen, som är nära att kväfva —

Så hörs ett skri. Utifrån vägen. Ett tungt fall och ett skrån, en lång utdragen jämrande ton, som plötsligt tystnar.

Och nu hörs icke längre några knifvar. Den unge officeren kommer raskt in från korridoren. Han är så rödkindad. Går fram till kaptenen, gör ställningssteg, räcker honom konvolutet.

— Kaptten, kvinnan kastade sig ut genom fönstret, blef liggande, antagligen död. Jag lyckades dock få tag i papperen — Hon försökte gömma dem. Alltså en spion.

— Kapttenen sliter hastigt upp kuvertet. Han tar fram ett fotografi, ett porträtt. Stirrar på det, stirrar, kastar det på bordet, rriver i konvolutet, vänder det ut och in —

Och nu säger värden:

— Herr kaptten, jag kände den gamla frun. Jag sa ändå — Hon är häriifrån trakten. Alldeles tokig. Hade en son, spion, sköts. Hon blef tokig. Trodde att man skulle ta ifrån henne porträttet där —

— Och det säger du först nu — Jag försökte ju — herr officeren ville inte höra — jag kunde — vill ju inte riskera befällets förtroende —

Kaptten gör helt om och lämnar salen. Gästerna försvinna. Soldaterna släppa sina fångar. Det är den unge officeren, som ger dem order, de gå ut för att hämta den döda kroppen.

Men officeren står kvar, han rör sig icke, han står och sväljer, sväljer.

Resenären stiger fram till bordet och betraktar porträttet. Gamalt och urblekt, en gosse i konfirmationsåren. Han räcker porträttet till den unge officeren. Som gör en liten bugning, småler förläget, mumlar tack —

Så ser han på porträttet — ser länge.

Plötsligt kastar han sig fram öfver bordet, brister i gråt. Han gråter som en gosse på slutbal. — När leken icke längre är rolig.

— Her fotografen —
"ODIN (ROLAND) VON DESSAU."
TYSK FÄRHUND TILLHÖRIG KAMRER AXEL CROY I STOCKHOLM.
Den 2^{1/2} år gamla hunden har under 1914 eröjrat en hel rad märkliga pris, serskildt att nämna 1:a pris, hederspris, vandringspris vid polishundtäflingarne i Malmö, 1:sta pris i öppen klass, 1:sta pris segrareklass, hederspris vid hundutställningen i Malmö. — Vi notera detta jämte foton af den priskrönta hunden som ett apropos till Sv. Kennelklubbens 25-årsjubileum i dagarne.

FRANSKA ARMÉNS GENERALISSIMUS MEDALJERAD.

Forts. fr. sid. 213.

talade sig om arten af de ryska nederlagen här och den därpå följande reträtten, har visat sig välbetänkt. Af veckans kommunikéer framgår nämligen, att striderna här fortfarande äro i full gång på alla sidor. Tyskarne ha ryckt fram i nordost och återeröirat Mlava. De hårdaste striderna synas alltjämt utkämpas kring Bzura och nedre Ravka, där tyskarne söka slå ryssarne för att forcera tillträdet till Warschau. I centern söka tyska trupper, som från Petrokov ryckt fram öfver Pilitza mot Opotzjno, genombryta den ryska fronten. Längre mot söder ha stått strider längs Nida-floden, särskildt kring Andrejev och Pinczov samt vid flodens nedre lopp. Att striderna öfverallt i Polen på ömse sidor medfört stora förluster i människolif och sårade kan tagas för gifvet redan på den grund, att de äga rum på nära håll och utan möjlighet för trupperna att på de frusna slätterna erhålla tillfredsställande betäckning. Hvad slutresultatet skall blifva, kan ännu icke förutsägas.

På österrikiskt håll erkänner man numera äf-

GENERAL JOFFRE DEKORERAD MED MÉDAILLE MILITAIRE.
Frankrikes högsta militära utmärkelse som i dagarne tilldelats
den lika skicklige som populäre härledaren.

ven officiellt det svåra nederlaget i Serbien. "Att vi på återtagets ledo betydliga förluster i manskap och material, var oundvikligt", heter det. Och kejsaren har behållit "efter ansökan, af hälsoskäl befria" hittillsvarande överbefälhavaren öfver Balkantrupperna, Potiorek, från hans uppdrag och till hans efterträdare utnämnd generalen i kavalleriet, ärkehertig Eugen.

Själva julafton ha italienska örlogsmatrosor besatt Valona. Detta föregives visserligen ha skett uteslutande i ordningens intresse, men ingen kan misstaga sig om, att Italien här gjort ett första steg till förvärfvande af "rekompensationer".

Österrikiska uppgifter, att franska undervattensbåten "Curie" skjutits i sank af strandbatterier och att österrikiska undervattensbåten XII torpederat flaggskeppet i en fransk eskader på 16 stora fartyg i Otrantosundet, ha visserligen icke bekräffats från fransk sida, men åtminstone den förra har sannolikheten för sig, då den åtföljes af detaljerade meddelanden angående den förolyckade undervattens-

båtens besättning.

Den ifver, hvarmed man från tysk sida till sin förmån söker bearbeta den neutrala och icke minst den svenska opinionen genom från Berlin utsända, i tyskt intresse färglagda meddelanden, blir för hvarje vecka

Forts. sid. 222.

Bilden t. v.:
ELSASS BEFRIADT
AF FRANSK-AFRIKANSKA
TRUPPER.

Bilden t. h.:
DENISE CARTIER,
en liten parisflicka
som träffades af en
bomb, nedkastad från
ett tyskt "duf"-aero-
plan. Hon skadades
svårt och fick sitt
venstra ben ampu-
teradt, nu ersatt af
ett träben. På bil-
den förestår hon en
välörenhetsförsälj-
ning för sårade.

Efter fotos från Paris.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

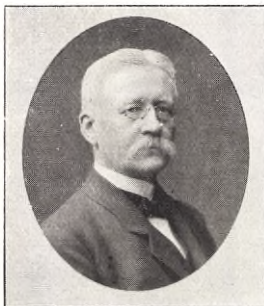
* Data här nedan.

P. A. LAGERBERG.
F. d. Kapten — Stockholm.
80 år 18 Dec.*

G. P. A. VON ROSEN.
Grefve. Hofrättsråd. —
Stockholm 65 år 25 Dec.*

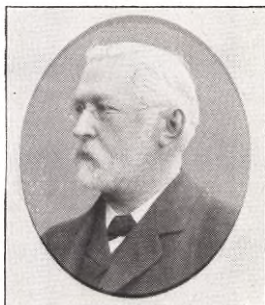
C. F. VON ROSEN.
Grefve. Bruksegare — Sthlm.
60 år 5 Jan.*

H. F. T. WÄHLIN.
Domkyrkoarkitekt. — Lund.
50 år 16 Dec.*

J. F. ÖSTLING.
U.-löjtnant. Kom.-ordf. —
Västerfärnebo. 75 år 26 Dec.

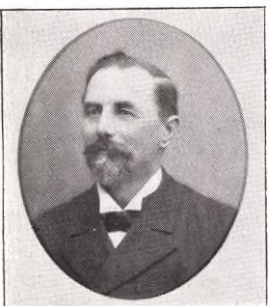
H. V. ROSENBERG.
F. d. Öfverjägmästare. —
Luleå. 70 år 9 Dec.

K. A. WESTLING.
Rektor. — Göteborg.
50 år 30 Dec.*

P. O. ARVIDSSON.
Departementsskrifvare. —
Stockholm. 50 år 18 Dec.*

C. A. HÄLLER.
Exportör. — Smögen.
60 år 28 Dec.

F. HEYMAN.
Grosshandl. — Göteborg.
50 år 26 Dec.*

PONTUS LAGERBERG. U.-löjtn. v. F. Lifgren. reg. 57, kapten i armén o. afsk. 74. Bevakn. befälh. v. straffängelset i Karlskrona 71, dir. i länsängelset i Malmö 73, i Falun 89—94.

GUSTAF VON ROSEN. Stud.-ex. 70, hoifr.-ex. 75, v. häradshöfd. 77 ff. fiskal i Sv. hoifr. 80, adj. led. 83, fiskal 84, hoifrättsråd sedan 95. Inspektör f. Kungsholms realskola sedan 09. Led. af Riddarhusdirektionen-ordf i styr. f. K. Teaterns a.-b., v. ordf. i styr. f. försäkr. a.-b. Skandia. Led. af Riksd. F. K. 09—11.

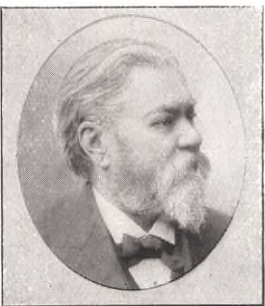
GUSTAF (GÖSTA) VON ROSEN. U.-löjtn. v. A. Lifg. 77, löjtn. 80—90 Fallm i Jernkontoret sedan 10 af Riksd. utsedd suppl. i Riksbanksfullmäktige s. å.

THEODOR W. HLIN. Stud.-ex. 04, utg. fr. Chalmers-tekn. läroanst. 87. fr. Akad. i d. fria konst. 91, anst. v. teaterbyggn. konsort. i Stockholm 91—94, prakt. arkitekt i Malmö 94—10, i Lund sedan sistn. år. Arkitekt v. Lunds domkyrka sedan 02, i K. Öfverintend. emb. sedan 03. Led. af byggn. nämnden i Lund, ordf. i styr. f. tekn. skolan der. Ordf. i Skånes konstfören. sedan 04. Bl. utf. byggnader erinras om Hippodromen i Malmö 99, Gustafs kyrkan i Köpenhamn 11, Annedals kyrkan i Göteborg 10, Frimurarelogen i Linköping 11. Korrespond. led. af Vitt.- o. ant.-akad.

KARL ARVID WESTLING. Stud.-ex. 84, fil. kand. 87, prestv. 02; proför 89, ex. lärov. lär. i Stockholm 90—95, adj. i Strängnäs sistn. år, rektor v. folkskolesten i Göteborg sedan 07. Tidigare varit led. af styr. f. Göteborgs folkskolor samt censor v. stadens småskolesten.

J. H. ZETHRÆUS †.
F. d. Stadsräklare — Stockholm — F. 28 † 20 Dec.

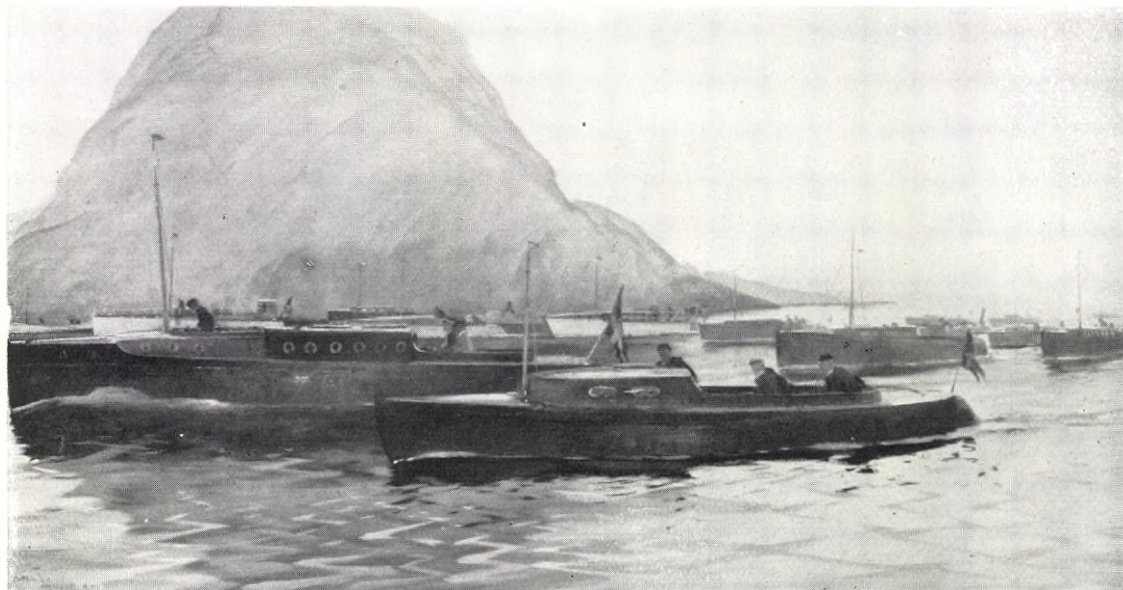
C. J. LINDBERG †.
professor. — Stockholm.
F. 37 † 21 Dec.*

C. A. ANDERSSON †.
F. d. Provinsialläkare — Irollhättan. — F. 50 † 22 Dec.*

F. WALL †.
Grosshandlande. — Göteborg.
F. 51 † 23 Dec.

EFTER MÅLNING I OLJA AF MARINMÅLAREN ARVID JOHANSON.

(TILLHÖR VECKANS PORTRÄTTGALLERI.)

OLOF ARVIDSSON. Departementsskrivare v. Arméförvalt. art. dep. sedan 08. Verksam inom den friv. skytterörelsen. Led af Skytteförbundens öfverstyrelse, led. af Stockh. skytteförb. styr.

FREDRIK HEYMAN. Delegare i manufakturfirman F. W. Hasselblad & Co i Göteborg. Led. af styr. i Göteborgs börsällskap, led. af styr. i Göteborg barnbördshus.

JOHAN LINDBERG †. Elev v. konserv. i Leipzig 56—58, konsertmäst. i Helsingfors 63, violonist v. Hofkapellet i Stockholm 69—87, konsertmäst. 82; lärare i violinspel. v. konserv. i Stockholm 73—03; professors n. h. o. v. 97. Led. af Musik. akad.

ALFRED ANDERSSON †. Stud.-ex. 75, med. lic. 88, prakt. läkare i Trollhättan s. å andre ex. prov. läkare åter 89, förste sedan 1900. Verksam inom kommunes allm. angelägenheter.

(Forts. fr sid. 220.)

som går större och större och verkar nära nog besvärande. Detta gratiskolportage af tendens-telegram är ett tydligt bevis på den stigande nervositet, som gripit icke blott tyskarne, utan samtliga de krigförande, och vittnar nog om, huru man på

båda sidor börjar komma till insikt om hvilket högt och ovisst spel man inlåtit sig på. Tidningsläsare göra emellertid klokt i att med misstro betrakta alla meddelanden öfver Tyskland rörande stämningar och förhållanden i andra delar af världen liksom vice versa. Lika förtroendegifvande de tyska högkvarterrapporterna hittills varit, lika tveivelaktigt är det icke-officiella telegrammaterial, som tillhandahålles från Berlin.

I sista stund vid pressläggningen kommer underrettelsen, att engelska torpedjagare för första gång gjort ett försök att åstadkomma skadegörelse på Tysklands kuster genom en beskjutning af Cuxhaven. Försöket synes ha misslyckats, men äfven det tyder på, att man numera i det brittiska öriket längtar efter synbar handling af världens främsta örlogsflotta.

ÄKTA SCOUT-BLOD.

Gothenborgs Frivilliga Motorbåtsflottilj bildades 1912 på initiativ af dir. E. W. Flobeck och dåvarande öfverstelöjtnant Sam Bolling, som hjälpmedel på västkusten för kustartilleriet och flottan i dessas bevakning och minering af skärgården.

Medlemmarne stå med sina båtar i 4 år till militärmyndigheternas förfogande och flottiljen har med framgång deltagit i såväl kustflottans sjööfningar som i kustartilleriets stridsöfningar 1913.

Under 1914 hafva båtarne haft en 3 månaders ansträngande tjänstgöring under mobiliseringen vid Oscar II:s fort. Med erkännande af G. F. M:s initiativ ha liknande flottiljer bildats i Uddevalla och Stockholm och är afsikten att söka rundt hela vår kust få till stånd dylika frivilliga flottiljer som i farans stund kunna vara af stor nytta för den skärgård, där de äro satta att tjänstgöra.

Flottiljens i Göteborg styrelse ut-

TRETTON-ÅRIGE ALLAN EVERS, GÖTEBORG. TILDELAD GULDKORSET FÖR TRE RÄDDNINGSBRAGDER.

göres af öfverste Sam Bolling, ordi.; dir. E. W. Flobeck, v. ordi.; konsul Harald Grebst, skattm. o. sekr. samt major Georg Bagge, kapt. Govert v. Fieandt, konsul Gustaf Clase och ingenjör G. Tellander.

* * *

Vid jultiden ägde en inom Scoutvärlden märklig tilldragelse rum i Göteborg, i det *Guldkorset* för endast andra gången i vårt land utdelades, nu till 13-årige *Allan Evers*. De lika mycket om mod som om raskhet och snarradighet vittnande stordåd som medfört den i sitt slag höga utmärkelsen äro tre räddningsbragder från drunkning: den första vid 5 års ålder, de två senaste i fjol sommar med fara för eget lif. Men så har den unge riddarpojken också scout-blod i arf: hans mor är fru Kathinka Evers, född Lieberath, syster till själve scoutgeneralen, kaptan Ebbe Lieberath.

SVART ELLER BRUNT.

Den af HVAR 8 DAG i september utlysta "färg-
pristävlan" har rönt en stor anslutning och på-
visat ett betydande intresse. Själva täflan gällde,
som bekant, frågan hvilket alternativ af de tre:

- Helt i brunt**, (event. annan färg till omvexling);
- Till dels i brunt** (event. annan färg) **och till
dels i svart**;
- Helt i svart**

som tidningens läsekrets föredroge att se för H. 8. D.
använt.

Resultatet visar att det första alternativet "Helt i
i brunt" *icke är populärt*. Man finner att enbart
kulört färg verkar i längden tröttnande och är *för
text absolut förkastlig*. Enbart *svart*, det tredje
alternativet, har tydligen många vänner och väl-
taliga förespråkare. Men det andra alternativet, *brunt*
(event. annan färg) *och svart* är påtagligen det star-
kaste. Många af dem som rösta för detta, med-
gifva att de — liksom H. 8. D. redan förklarar sig
göra — i grund och botten föredraga enbart svart,
men då de för egen del icke kunna vägra att er-
känna att dels omvexlingen mellan *svart* och *brunt*
är tiltalande och dels att ett stort antal bilder verk-
ligen "göra sig bättre" i dubbeltontryck, där alla de-
taljer så ypperligt och på ett andra tryckmetoder öf-
verlägset sätt framtråda samt då de slutligen tämligen
allmänt erfarit tycke för just denna anordning, så rösta
de af dessa skäl för *brunt och svart*, till hvilka skäl
anfördes ytterligare det, att på så sätt få ju såväl
vännerna af svart som andra just hvad de önska.

Redaktionen har också anslutit sig till denna syn-
punkt och t. v. bestämt sig för det andra alterna-
tivet

Brunt (event. annan färg) **och Svart.**

I enlighet härmed voro följande sexton svar de,
hvilka, af redaktionen utomstående personer, först
anträffades i angifven ordning:

1:sta pris med Kronor 100:—.

1. Friherrinnan ANNA von ROSEN, född Barnekow,
Helgeslätt, Sya.

2—6 vardera ett PRIS à Kronor 10:—.

2. Fr. ESTRID JOHANSSON, Svedvi prestgård, Kolbäck.
3. »Norrlänning» (Bräcke). Torde uppgifva namn.
4. Tandläkaren ERIK BERGMAN, Borås.
5. E. o. not. F. O. RYDIN, Stockholm.
6. Fr. H. HELLSTRÖM, Stockholm.

7—16 vardera ett PRIS à Kronor 5:—.

7. Fr. F. KLÄTH, Strömstad.
8. Ingeniör V. ANDERSSON, Malmberget.
9. Fru H. GEHRMAN, Hedemora.
10. Hr E. G. HULTGREN, Björkthult.
11. Hr L. RÖNNQUIST, Onsala.
12. Hr L. LARSSON, Ucklum.
13. Hr E. PETERSSON, Västervik.
14. Hr N. R. LANDER, Liljeholmen.
15. Hr E. T. N. HAMMAR, Växjö.
16. Stud. K. JOHANSSON, Tranås.

Summa i pris kronor 200:—, hvilka (t. v. utom n:r 3)
samtidigt härmed ha tillställts resp. prisvinnare.

Vi tro oss därmed ha mött en önskan från den
ojämförligast största delen af hela vår läsekrets och
icke endast det stora antal röstande för denna lös-
ning af färgfrågan.

Och i detta sammanhang hänvisa vi till de två
fackmannauttalanden som följt em det *tekriska*

utförandet af HVAR 8 DAG: (Se cirkuläret med
föregående n:r).

Direktör WALD. ZACHRISSON, vårt lands tro-
ligen allra främste fackman inom all grafisk konst,
*intygar sålunda "att denna tidskrift alltid varit myc-
ket väl tryckt och utstyrseln smakfull och vårdad"*
*samt att illustrationstrycket i autotypi (H. 8. D:s
tryck) är vida att föredraga framför djuptrycket.*
Skarpare kan denna fråga ej fackmässigt afgöras.

K. Hoffotograf FERD. FLODIN, en af huvudsta-
dens mest framstående fackmän inom sitt område,
*finner klichétrycket i H. 8. D. "stå på en mycket
hög ståndpunkt" — — — "visande nära nog
originalbildens (fotografiens) alla valörer, syn-
nerligen där sepiatrycket (brunt) användes."*
Ett intressant uttalande i färgfrågan.

Det ofvannämnda cirkuläret förkunnade samtidigt
nyheten om

H. 8. D:s nya omslags-utstyrsel

och visade i förminskning prof därå. — Redaktio-
nen har redan kunnat konstatera en stor och all-
män tillfredsställelse öfver den nya utstyrseln såväl
bland H. 8. D:s läsare som bland dess försäljare.

Omslaget i sitt nya skick kommer att hvarje n:r
lämna en *ny bild*, omväxlande naturbilder, porträtt,
händelser för dagen m. m. samt hvarje vecka *tryckt
i tontryck i olika färg*. — Härigenom skall hvarje
nyutkommet nummer vara i ögonen fallande, något
som jämte den konstnärliga synpunkten har prakt-
iskt betydande sidor.

I och för sig medför denna förändring gifvetvis
en afsevärd kostnad. Men H. 8. D. har aldrig skytt
kostnader till dess läsares fromma och som tid-
ningen sett sig verkligen kunna gå i land med.
Ty om något är att missakta hos en tidning är det
den taktik som systematiskt i prenumerationstider
ger något och lovar mycket för att snarast möjligt
återtaga allt. — Vår taktik är närmast den omvända,
ty *H. 8. D. lovar något, gifver allt men återtager
intet*. — Detta är ej öfverord utan hvad en mer än
15-årig utgifningstid ovedersägligen visar.

Slutligen vill redaktionen å tidningens vägnar
uttala ett uppriktigt tack för alla uttryck af symp-
pati för H. 8. D. som under det gångna året och
icke minst under senaste tider kommit den till del.
Visserligen är det tysta uttryck härför synnerligen
tilttalande, som tager form af en ständigt ökad an-
slutning af prenumeranter. Men icke desto min-
dre ser redaktionen med glädje de flerfaldiga be-
vis på det välvilliga intresse hvarmed H. 8. D.
omfattas af sina läsare i Sverige och utomlands,
som dagligen inflyta. Vare sig det är bref som
helt äro fyllda af hvad allt en älskvärd läsare eller
läsarinna kan ha att säga "sin tidning" eller det är
endast ett gillande ord, intet är sagdt förgäves.
Vi taga vara på alla dessa uppmuntrande ord, och
när vi så kunna, återgålda vi vår tacksamhetsskuld.
Så ha vi nu önskat göra, i och med den konstnärliga
ytte utstyrsel vi gifvit H. 8. D., *en nyårsgåva
till våra läsare som vi hoppas och tro skall vara
välkommen.*

REDAKTIONEN.

Nyttillträdande prenumeranter erhålla på
begäran början af följotongen gratis.

BROKIGA KRIGSBILDER.

UTVEXLING AF SÅRADE OCH LÅKARE:
Tysk stabsläkare lämnar Paris, till gränsen
åtföljd af en fransk konduktör.

FRANSKA STATSFÖRVALTNINGEN ÅTERFLYTTAR TILL PARIS FRÅN BOR-
DEAUX. Franska riksgäldsliigarne återinstalleras.
Efter fotos från Paris.

BELGISKA TRUPPER TILL STRIDS FÖR SITT OLYCKLIGA LAND. — Efter foto. tagen helt nyligen

INNEHÅLL: Författarinnan d:r Selma Lagerlöf (biografi och helsidesporträtt). — Konungamötet i Malmö. — Aron Jonason f. — Inviqningen af Hesselholms nya kyrka. — Motorbåtar i flottans tjänst — Världskriget i ord och bild. — Bombarderade engelska kuststäder — Bilder till den svenska och utländska dagskrönikan. — Prisutdelning i H. S. D:s färgpristäflan. — Veckans porträttgalleri. — "Frutost vid gränsen". Ber. af Hjalmar Bergman.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes vid laga påföljd.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG.